

MEĐUNARODNI SPORAZUM**između Europske unije, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina (dalje u tekstu „Bosna i Hercegovina“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se Okvirnim sporazumom između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice ⁽¹⁾ propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Bosne i Hercegovine u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom u obliku memoranduma o razumijevanju ⁽²⁾ između Europske komisije i Bosne i Hercegovine;

BUDUĆI DA je Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uspostavljen Unijin Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

⁽¹⁾ SL L 192, 22.7.2005., str. 9.

⁽²⁾ Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Područje primjene pridruživanja

1. Bosna i Hercegovina kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 ⁽⁴⁾, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ i Odluka (EU) br. 2021/820 ⁽⁶⁾ primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini ⁽⁷⁾ u zajednicama znanja i inovacija.

Članak 2.

Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Bosna i Hercegovina sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije ⁽⁸⁾.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim bosanskohercegovačkim programima ili projektima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

⁽⁴⁾ Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

⁽⁶⁾ Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

⁽⁷⁾ Pravni subjekti znači sve fizičke ili pravne osobe u skladu s člankom 2. stavkom 16. Programa Obzor Europa. Pojam pravni subjekti ne odnosi se izravno ili neizravno na dva entiteta koji čine Bosnu i Hercegovinu: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku.

⁽⁸⁾ Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Bosna i Hercegovina uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Bosne i Hercegovine izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad bosansko-hercegovačkim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Bosne i Hercegovine ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Bosni i Hercegovini dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Bosna i Hercegovina će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.
4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.
5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Bosna i Hercegovina i pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.
6. Predstavnici Bosne i Hercegovine imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Bosnu i Hercegovinu.
- Predstavnici Bosne i Hercegovine ne prisustvuju glasovanju tih odbora.
- Bosna i Hercegovina će biti obaviještena o ishodu. Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.
7. Prava Bosne i Hercegovine na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.
8. Predstavnici Bosne i Hercegovine imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Bosnu i Hercegovinu.
9. Bosna i Hercegovina može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009⁽⁹⁾ u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.
10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Bosne i Hercegovine povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.
11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

⁽⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Bosna i Hercegovina poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Bosni i Hercegovini ili uvezene u Bosnu i Hercegovinu, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

Članak 3.

Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Bosne i Hercegovine ili pravnih subjekata s nastanom u Bosni i Hercegovini u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Bosne i Hercegovine tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁰⁾, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa⁽¹¹⁾.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19⁽¹²⁾ to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Bosne i Hercegovine po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavicama 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

⁽¹¹⁾ To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

⁽¹²⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

9. Europska unija Bosni i Hercegovini dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješenice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Bosne i Hercegovine o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Bosna i Hercegovina ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Bosne i Hercegovine ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

Članak 4.

Automatski mehanizam korekcije

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Bosne i Hercegovine i pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Bosni i Hercegovini ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Bosna i Hercegovina uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Bosne i Hercegovine za godinu N. Iznos koji Bosna i Hercegovina duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

Članak 5.

Reciprocitet

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u programima i projektima Bosne i Hercegovine koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

2. Popis istovrijednih programa ili projekata Bosne i Hercegovine u kojima mogu sudjelovati pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji naveden navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Bosna i Hercegovina podliježe zakonodavstvu Bosne i Hercegovine kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa ili projekata. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

Članak 6.

Otvorena znanost

Stranke u svojim programima ili projektima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

Članak 7.

Praćenje, evaluacija i izvješćivanje

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevара u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

Članak 8.

Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine za istraživanje i inovacije

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Bosne i Hercegovine uključuju:
 - a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
 - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u programu Obzor Europa;
 - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima ili projektima druge stranke;
 - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
 - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
 - b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
 - c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju; i
 - d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa;
 - e) razmjenu informacija, *inter alia*, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine, koji čine predstavnici Europske unije i Bosne i Hercegovine, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i Bosna i Hercegovina izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

Članak 9.

Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.

3. Europska unija i Bosna i Hercegovina mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.

4. Ako Bosna i Hercegovina obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.

5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Bosna i Hercegovina treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Bosnu i Hercegovinu o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Bosna i Hercegovina zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Bosnu i Hercegovinu nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavlja do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom, bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca 2021. i u Sarajevu, 22. prosinca 2021.

Za Komisiju, u ime Europske unije,

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,
obrazovanje i mlade*

Za Bosnu i Hercegovinu,

Ankica GUDELJEVIĆ

Ministrica civilnih poslova Bosne i Hercegovine

PRILOG I.

Pravila o financijskom doprinosu Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa (2021.–2027.)**I. Izračun financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine**

1. Financijski doprinos Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Bosna i Hercegovina treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,09.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N ⁽¹⁾. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 ⁽²⁾, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

⁽¹⁾ To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

⁽²⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Bosne i Hercegovine smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Bosne i Hercegovine smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

II. Automatska korekcija financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja ⁽³⁾;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici ⁽⁴⁾ smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.

⁽³⁾ Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

⁽⁴⁾ Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

III. Plaćanje financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Bosne i Hercegovine

1. Komisija Bosni i Hercegovini što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist pravnih subjekata Bosne i Hercegovine raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Bosni i Hercegovini izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Bosne i Hercegovine najkasnije 45 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 90 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Bosna i Hercegovina platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Bosna i Hercegovina sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Bosna i Hercegovina treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Bosna i Hercegovina platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Bosna i Hercegovina plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Bosna i Hercegovina ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijea, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Bosni i Hercegovini se na nepodmireni iznos od datuma dospijea obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijea nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijea, uvećana za jedan i pol postotni bod.

*PRILOG II.***Neiscrpan popis istovrijednih programa ili projekata Bosne i Hercegovine**

Programi, projekti, djelovanja i aktivnosti Bosne i Hercegovine koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

[...]

PRILOG III.

Dobro financijsko upravljanje

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

Članak 1.

Preispitivanja i revizije

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Bosna i Hercegovina ne uskraćuje pravo ulaska u Bosnu i Hercegovinu ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

Članak 2.

Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlaštene su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Bosne i Hercegovine. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Bosne i Hercegovine u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim tijelom Bosne i Hercegovine koje odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Bosne i Hercegovine mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
5. Na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.
7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, nadležna tijela Bosne i Hercegovine, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna tijela Bosne i Hercegovine o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno tijelo Bosne i Hercegovine o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu kaznenog prava Bosne i Hercegovine, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Bosni i Hercegovini koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.
10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i nadležna tijela Bosne i Hercegovine redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.
11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Bosna i Hercegovina određuje kontaktnu točku.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i nadležnih tijela Bosne i Hercegovine odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Nadležna tijela Bosne i Hercegovine surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

Članak 3.

Povrat sredstava i izvršenje

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Bosni i Hercegovini. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini. Provedba se odvija u skladu sa zakonom i poslovníkom Bosne i Hercegovine.
2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Bosni i Hercegovini na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.
3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Bosne i Hercegovine nadležni su za pritužbe da se izvršenje nepravilno provodi.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.
